

stemmelse med Lydmetoden, end de nuværende Skriftbilleder er. I den Tid, jeg har haft med det danske Sprog at gøre, har jeg lært 3 forskellige Stavemaader, den, som vi havde forud for Svend Grundtvigs, dernæst Svend Grundtvigs og saa den, som nu findes i Saabys Ordbog. De Forandringer, der har fundet Sted i de 3 Omgange, har dog ikke været af mere indgribende Natur, end at Ordbillederne er blevet væsentlig uforandrede, og det tror jeg har en ganske overordentlig stor Betydning. Jeg bilder mig ind at vide, at de, der staar bag ved disse nye Bestræbelser, hævder, at det vil blive lettere for Skolerne at undervise i Dansk i det Tilfælde, at Lydmetoden ogsaa bliver gennemført i Ordbillederne. Men det tror jeg de tager fejl i; jeg tror, at Øret i den Henseende ikke er nær saa god en Vejleder som Øjet, og jeg tror, man under vurderer Betydningen af, at Ordbilledet bliver nogenlunde uforandret. Vil man have et Eksempel paa, i hvor stor Udstrækning man kan forandre det danske Sprogs Udseende, kan man passende se paa Professor Jespersens Stavebog eller A-B-C, hvor denne Lydmetode er gennemført; saa skal man faa at se, at det ikke er smaa Forandringer, der er Tale om, men tværtimod meget store. Saa vidt tror jeg nu ikke, man tænker paa at gaa, men jeg har set forskellige Udtalelser komme frem, hvoraf jeg slutter, at der dog er noget i en saadan Retning under Optræk. Og dèr vil jeg gerne tillade mig at bede den højtærede Undervisningsminister om at give os et Tilsagn om, at førend saadant noget skal finde Sted, maa Rigsdagen ogsaa faa Lov til at være med.

Sagen er nemlig den, at det faar stor Betydning, ogsaa økonomisk set; thi hver Forandring af ikke alt for ringe Natur medfører jo, at alt, hvad der hedder Skolebogs-litteratur, skal fornyes, og gammelt skal kasseres. Men ved Forandringer af saa gennemgribende Natur som den, jeg tror der tænkes paa her, vil Ordbillederne og Lydforholdene ogsaa forandres, saa man vil virkelig komme i ikke saa lille Forlegenhed, naar man skulde til at udgive gamle Værker — og det sker jo da imellem, at ogsaa de gamle, klassiske Værker bliver optrykt paa ny. Man vil da komme noget i Forlegenhed med, hvilken Form de skulde have. Men dertil kommer, at jeg er ganske sikker paa, at Indførelse af et saadant System vil lægge en øget Vanskelighed i Vejen for Danskundervisningen i saa at sige alle vore Skoler, idet man da ikke alene vil have Lejlighed til at bemærke Stavefejl og Sætningskonstruk-

tionsfejl, men under Eksaminationen i Dansk ogsaa vil have Lejlighed til at finde en god Del Udtalefejl, og alle disse Ting vil lægge meget stort Beslag paa Danskundervisningstimen og tage Tiden bort fra det, som er væsentligere.

Og endnu en anden Side er der ved Sagen, som er mig meget om at gøre; i det Øjeblik, vi skal til at indføre en saadan Stavemaade efter Lydmetoden, er jeg ikke i Tvivl om, at det væsentligst bliver den københavnske Udtale — jeg tænker ikke paa Gadesproget, men den gode københavnske Udtale af det danske Sprog —, som bliver den normgivende, og det vil jeg ikke anse for at være heldigt. Det er sikkert, at vore Dialekter indeholder Værdier, som ikke gerne skulde tabes, og det er ogsaa sikkert nok, at disse Dialekter er udsatte for Udviskning allerede ved Udviklingens Lov, og det er der ikke noget at gøre ved; men vi skulde alligevel helst beholde det værdifulde, som er derved, og jeg tror, der er mange, som vilde føle sig ubehageligt berørte ved at se nogle Lydbetegnelser forsvinde fra det danske Skriftsprog.

I vort Naboland Sverige har de gennemført en Retskrivningsforandring, der dog ikke er saa radikal som den, man paa-tænker her, men de, der prøver paa at læse Svensk efter den gamle og efter den nye Stavemaade, vil alligevel finde en ret betydelig Forskel. Jeg skal nævne som Eksempel, at Lyden *h* foran i Ordet „hvad“ er forsvundet, men man har beholdt det i Ordet „hjarta“, hvor man er vejet bort fra at stave det „jarta“.

Jeg er overbevist om, at man mener, den paatænkte Ordning vil medføre en Lettelse i Danskundervisningen, men jeg er sikker paa, at man lægger en Byrde paa den nulevende Slægt, og det endda langt ned, ved at gennemføre en radikal Retskrivningsforandring. I de store Verdenssprog, hvor Stavemaaden i ganske anderledes Grad er i Uoverensstemmelse med Udtalen end hos os, og hvor man har prøvet paa at gennemføre Reformen, er man gaaet frem med overordentlig stor Varsomhed, ligesom ogsaa vi hidtil har gjort. Jeg vil anbefale ikke just at blive staaende ved det, vi har, men at indføre tiltrængte Forbedringer med ganske overordentlig stor Varsomhed. Forhaabentlig er den højtærede Undervisningsminister nogenlunde enig med mig i disse Principper.

Vedrørende den Del af § 19, som angaar de kommunale og private højere Almenskoler samt Mellem- og Realskoler, vil jeg gerne henlede den højtærede Undervisningsministers Opmærksomhed paa en Ting,